

יום ו', כ"ב בכסלו תשס"ב (7 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **כ"ב בכסלו**, בשנת 5386 (1626) הודח מוחמד אבן פרוח, אחד המושלים האכזריים ביותר בירושלים, בתקופה העות'מאנית. השנים 1605-1633 בירושלים עמדו בסימן שררתם של שני שליטים, מוחמד פאשא ומוחמד אבן פרוח. הראשון, שהיה בן למשפחת סוחרים ובעל אינטרסים כלכליים רבים באזור, זכה לשבחם של יהודי ירושלים על הנהגתו הנבונה. הוא לא הצטרף לקואליציה שנלחמה בפח'ר אד-דין בשנת 1623, וכתוצאה מכך הודח, ובמקומו מונה אבן פרוח, שעלה לגדולה והתעשר בשירות מושלים מקומיים. אבן פרוח משל בירושלים שנתיים, ואחריהן נותרה העיר "כמצולה אשר אין בה דגים". הוא הצליח לסחוט מיהודיה – באמצעות מאסר, עינויים, ושיטות אחרות – כסף כה רב, עד כי בתום תקופת שלטונו היתה הקהילה שקועה בחובות של 50,000 גרוש. ומ-3000 יהודים לערך שהיו בה בתחילת שלטונו נותרו בה 1000 בסופה. כאמור, אבן-פרוח הודח היום מתפקידו בשנת 1626 ובמקומו מונה שוב מוחמד פאשא. יהודי ירושלים עשו ככל יכולתם כדי שיתמיד בכהונתו אך הוא נרצח בשנת 1633, כתוצאה מתמיכתו בפראנציסקאנים במאבקם הממושך על ה'קבר הקדוש' עם היוונים האורתודוקסים. עד סוף המאה ה-17 חזרה ונשנתה התופעה של ניצול הזדמנויות שונות כדי לסחוט כספים מן הקהילה היהודית. כשאירעה בצורת, למשל, תמיד אפשר היה להאשים את היהודים בגרימתה, ואח"כ להגן עליהם, כביכול, מפני זעם ההמון, תמורת תשלום מתאים, כמובן, ואחרי שהתפללו על הגשם בכל לבם.

היות והיום הוא ה-22 בחודש, אנו ממשיכים מספר "עולם האותיות" [מאת הרב י. א. מונק]:

ב – האות **ב'** היא השנייה באותיות הקודש, בה פתח הקב"ה את התורה – בראשית, משום שבה מתחילות המלים **ברכה ובריאה**. המדרש [ילקוט שמעוני] אומר כי העולם נברא ב-ב משום שכל הבריאה למן צבא השמיים, עד לאדם ועד ליצור הזעיר ביותר – כולם מברכים את ה' ב-ב, ואומרים "**ברוך ה' לעולם אמן ואמן**".

האות **ב'**, אשר ערכה המספרי הוא שניים, מייצגת את רעיון ה"שניות". כל חלק מן הבריאה הוא בר חלוקה, אינו אחד ואינו שלם. רק אצל הבורא עצמו קיימת אחדות מוחלטת. בכל דבר ארצי קיים ריבוי ופילוג. וכן אמרו חז"ל: "כל מה שנברא לצורך האדם נברא בזוגות: **התורה** – תורה שבכתב ותורה שבעל-פה; **המצוות** – מצוות עשה ומצוות לא תעשה; **המתווכים** – משה ואהרון; **העולם** – שמיים וארץ; **המאורות** – שמש וירח; **האדם** – זכר ונקבה. [מדרש 'מי השילוח']

האות **ב'** גם קרובה למילה **בית**. בית אינו רק מחסה מפני כוחות הטבע, בית הוא מקום אשר כלפיו חשים שייכות. זהו תחום פרטי, אשר נועד לאדם לפיתוח אישיותו, ולהגדרה עצמית מבחינה רגשית ורוחנית. על כן, אפשר להגדיר את הבית כנקודת מוקד. כאשר יהודי מקיים מצוות מתוך הקרבה ומסירות נפש, עצם אישיותו הופכת לנקודת מוקד – בית, אשר ממנה קורנת קדושת המצווה על כל הבא עמו במגע.

יום נעים ושמח ושבת שלום!

כניסת השבת (ב"ש): 16¹⁵

צאת השבת (ב"ש): 17¹³

הדף מוקדש לרפואתו השלמה של **בנו יצחק יוסף הכהן בן ביילע זלאטע** בתוך שאר חולי ישראל

יום ו', כ"ב בכסלו תשס"ב (7 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

מחר, שבת קודש, אנו קוראים את פרשת "וישב" [בראשית ל"ז 1 - מ' 23], שהיא הראשונה מתוך ארבע הפרשיות הבאות המלמדות על עניין יוסף ואָחיו. נברך גם את חודש "טבת": ראש חודש יחול ביום שבת קודש הבא ולמחרתו, ביום ראשון.

יום נעים ושמח ושבת שלום!

כניסת השבת (ב"ש): 16¹⁵

צאת השבת (ב"ש): 17¹³

הדף מוקדש לרפואתו השלמה של בננו **יצחק יוסף הכהן בן ביילע זלאטע** בתוך שאר חולי ישראל